

forțe periculoasă, care o crează politica maghiară.

Ce este de făcut, D-lor deputați, în această privință? Fără îndoială, că fără care din noi, și cu această înțelegere pe bunii Români, trebuie să-și îndeplinească datoria sa; suntem datorți d-er, ca prin presă, prin reuniuni publice, prin presa din străinătate, prin toate mijloacele, să facem ca să înțelegă odată autoritățile și guvernul ungar, că calea pe care Maghiarii s'au pusă este foarte periculoasă.

D-lu ministru de externe dădea, ce voia să facă eu în o asemenea împrejurare? Și ne pune înaintea independența statului ungar, d-icându-ne: D-lor, câtă suntem noi de mici, când se va întâmpla ca cineva să se amestece în afacerile noastre interioare, nu vom suferi nici odată una ca acesta și toți, ca un singur om, ne vom scula, vom protesta și vom face tot ce va fi cu putință, ca să nu lăsam să se amestece alții în afacerile noastre interioare. Nu trebuie nimeni să se amestece. Cu toate acestea, D-lor, voi aduce aminte, că nu este tocmai așa, căci s'a întâmplat să se amestece în afacerile noastre alții, d. e. în cestiunea Dunărei, și cu ocaziunea altor cestiuni și împregiurări, pe cari D. ministru al afacerilor străine le cunoștea foarte bine.

Cu toate acestea, recunosc eu însumi, că D. ministru, în țesă generală, are dreptate când susține, că nu putem să ne amestecăm în afacerile interioare ale unor state suverane și independente; căci, D-lor deputați aci se poate foarte bine aplica preceptul moral, care poate servi și ca o maximă internațională: *nu face altuia ceea ce nu voești să-ți se facă*; d-er decât noi trebuie cu toții să recunoștem această regulă generală, apoi atunci și onor. D. ministru de externe trebuie să recunoască la rândul său, că aceea regulă generală ca toate regulile, își are și ea excepțiunea ei, și că sunt cazuri când marile puteri s'au creștut în drept și autoritate de a interveni, ori de câte ori exigențele umanității și ale civilizației creștine au fost puse în joc și s'au depărtat de la adevăratele principii fundamentale ale dreptului internațional, căci decât națiunile au dreptul lor, apoi și omenirea are pe ale sale, cari nu pot fi înlăturate de acele state, cari voesc să facă din dreptul lor de independență un instrument de opresiune și de nimicire pentru celelalte naționalități. Pentru că după cum foarte bine observă nemuritorul Bluntschli: „Dreptul internațional menține și restrânge în același timp suveranitatea statelor, pentru că caută a conserva pacea și a civiliza războiul, reglementându-l. Nici un stat nu poate, contra dreptului internațional, face apel la suveranitate, pentru că dreptul internațional are de fundament nu bunul plac al statelor, d-er drepturile și interesele generale ale umanității“.

Iată, D-lor deputați, doctrina care este consacrată în știința dreptului public european; ețã opiniunile împărtășite de cei mai iluștri profesori, și cari idei au fost îmbrățışate de guverne și de omeni de stat, pentru ca prin mijlocul lor să trecă din câmpul abstract al teoriei în câmpul practic și efectiv al realității.

Și în secolul nostru, această excepțiune a intervenției, pentru ore cari cauze determinate, și a lărgită într'atât sfera sa de acțiune binefăcătoare, încât putem, d-ice că a devenit, pentru popoarele europene mai cu seamă, cari constituiesc un fel de republică, o condițiune sine qua non a păcii europene și a conservării deosebitelor naționalități.

Este adevărat, D-lor deputați, că teoria pusă înainte de așa d-isa sf. Alianță, era tiranică, era subversivă, și principiul proclamat în congresul de Leibach, și pe care se fonda unele puteri de a interveni, era cu totul eronat și de natură a produce mai mult de ordine și anarhia între popore și în sinul fi-cării în parte; d-er puterile cele mari au fost silite să recunoască juste protestări ale Engliterei și să se convingă îndată, că cauzele, pentru cari ele se credeau autorizate a interveni, nu erau cele juste și adevărate; așa că după ore-cari greșeli și oscilațiuni, după cum se întâmplă mai totdeauna când se fac inovațiuni, au venit la calea cea mare și dreptă a justiției internaționale, care le impunea nu de a interveni pentru a da concursul lor despoților, pentru a oprima popoarele și a le ține vecnic în lanțuri, d-er, din contră, pentru a înlătura opresiunea, a sfărâma lanțurile sclăviei și ale servitutei și a introduce libertatea, egalitatea și fraternitatea între națiuni.

Și ori care stat, care ar călca séu nesocotit acele bunuri prețioase, pe cari popoarele, și în special generosa națiune franceză, le-a conchistat cu imense sacrificii, și cari bunuri constituiesc astăzi patrimoniul comun al omenirii, ori care ar fi acelu stat, repetă, ar merita censurele și reprobarea celorlalte state.

Da, D-lor deputați, este în virtutea libertății religioase și a principiului de naționalitate pus înainte, după cum era natural, de școala italiană, îmbrățășată astăzi de școala franceză și germană, căci pe cea ungară nu scimă de vrea, și decât într'adevăr există o școală maghiară în știința dreptului internațional, nu este, repetă, decât în virtutea marelui principiu modern al existenței naționalităților, că puterile cele mari, națiunile cele culte și civilizate s'au creștut în drept de a interveni în Austria și în Turcia, și nu este decât în virtutea acelei excepțiuni la regula generală a neintervenției, d-er pe care o violase chiar Austria pentru cauze nelegitime, nu este decât în virtutea acelei excepțiuni și a principiului de naționalitate, că astăzi există ca State și națiuni Belgia, Grecia, S-erbia, România, Bulgaria, Italia și marele imperiu al Germaniei.

Și fiind-că aci este vorba de poporul german, nu trebuie să uităm manifestul din 1806, îndreptat de acestu valoros popor contra apucăturilor tiranice ale lui Napoleon, și prin care se proclamă principiul, că mai pe sus de tractate și convențiuni este *dreptul națiunilor*.

Și noi, D-lor, ne declarăm amici ai păcii. Națiunile cari sunt chemate a conlucra la menținerea păcii, însă sunt dator să ne înlesnesc și nouă această misiune. Căci, D-lor, la ce s'ar reduce misiunea ministerului externe și a repre-

sentanților săi din străinătate, decât n'ar fi pe deplin p-ertruși de misiunea lor și n'ar lua măsurile cele mai nemerite, fiă de a înlătura conflictele, fiă de ale preînt-mpina?

(Va urma.)

SCIRILE DILEI.

„Liga culturală a Românilor.“ Pentru complectarea scirei aduse în numărul nostru trecut, mai notăm după foile Bucurestene următoarele. După terminarea discuției asupra statutelor și după votarea acestora în întrunirea de Sâmbătă, d-lu deputat I. Grădișteanu se urcă la tribună. Aclamațiuni de urale entusiastice salutară pe finerul orator, care felicita comitetul de acțiune pentru energia și activitatea lui. Oratorul făcu apoi critica unor articole din statute și termină d-icându, că se simte fericit de a pute constata la studenți un călduros entuziasm; le recomandă însă în același timp, ca în interesul cauzei, ei vor trebui să fiă foarte prudenți și rezervați. Au mai vorbit apoi d-nii Negoescu și Periețeanu, după care ședința a fost ridicată. — Luni, membrii ligei au avut o nouă întrunire. La ordinea zilei a fost alegerea membrilor din comitet. D-lu deputat Chr. Negoescu luându cuvântul d-ise, că liga va trebui să lupte cu energie, pentru atingerea scopului ce și-l propune; Ungurii vor trebui să știe, că pe cât timp ei vor persecuta pe Români din Transilvania și Ungaria, întregu elementul românesc se va simți atins de aceste persecuțiuni, și se va ridica ca un singur om pentru a se apăra. După terminarea discursului d-lui Negoescu, d-lu Vicolu ocupă fotoliul presidențial. Urmându apoi alegerea comitetului, la care au luat parte 305 votanți, au fost aleși:

Studentii d-nii Vicolu, S. Mehedintu, P. Negoescu, A. Teodoru, G. Murinu, I. Lupulescu, C. Cernescu, P. Floru, M. Dragomiru, P. Patriciu și Al. Tatușescu.

D-nii deputați Ioan Grădișteanu, Ghr. Negoescu, Nic. Ionescu, profesorii Dr. N. Barbu și S. Popescu, d-lu Al. Orăscu, rectorul Universității, d-lu Maniu vechiu deputat, d-lu I. Mihalcea mare comerciant, d-lu Marinescu-Bragadiru și d-lu avocat Gr. Brătianu. Ședința s'a ridicată la 5 ore dimineața.

Starea Kulturegyletului. Kulturegyletul din Clușiu își împlinesce alu 5-lea an al existenței sale. La încheierea anului acestuia a avut 71 filiale, cari necontenit se sporesc. Societatea acesta are 71 membri pe viață, 1711 membri fondatori, 12,579 membri ordinari și 4921

membri sprijinitori, — laolaltă 19,298 de membri. În decursul acestui an au întrat mai multe donațiuni în bani și avere, dintre cari cele mai însemnate sunt: donațiunea lui Kovács Sándor, ingineru în Aiud de 43.600 fl., Deresi Iános din Mureșu-Oșorheiu de 10,000 fl. și a lui Orbán Balázs cu 8000 fl. Avere totală în bani a Kulturegyletului face 535,436 fl. afară de donațiunea principală a lui Kun Kocsárd (în pământuri) și cea dela Geoagiu de 221,000 fl. care nu e încă inactivată. Afară de acestea — d-ice Egyetértés — sunt prospecte să mai încurgă o sumă de 125,898 fl.

Și ce facem noi pentru cultura noastră față cu aceste mari opintiri ale adversarilor noștri?

Congresu de suverani. După d-iarul „Politische Nachrichten“, împ-eratul Wilhelm II și-a manifestat intențiunea, de a invita pe toți suveranii Europei la Berlin. Acestu congresu de suverani ar fi urmat de unu congresu diplomatic, ce se va întruni la Viena în primăvera viitoare, pentru a discuta două cestiuni importante: cestiunea socială și cestiunea desarmării.

Casu dureros. D-lu Nicolae Teclu, distinsul profesor de chimie din Viena a suferit o grea și ireparabilă pierdere. Consorta d-sale *Aspasia Cecilia Teclu*, a încetat din viață alaltăeri în Hietzing lângă Viena. Adresăm d-lui profesor și familiei sale cele mai sincere condolențe din parte-ne.

Gratulațiunile. Fișpanul comitatului Brașov a dat un ordin circularu cătră toți funcționarii comitatului și ai comunei, în care le recomandă, că speșele ce le-ar ave cu felicitările pentru anul nou, să le întrebunțeze mai bine pentru scopuri filantropice. Sumele încurse din aceste contribuiri se vor împărți în două părți agale Reuniunii femeilor din *Budapesta* și Reuniunii femeilor din Brașov.

Epidemia la câni. Se semnalază o nouă epidemie, ce s'ar fi ivit la câni din Germania. Acestă bolă atinge mai cu seamă pe câni din orașe și se calculează la mai mult de 10% numărul animalelor atinse. Câni atinși de această bolă slăbesc până ce devin ca un schelet. Medicii germani se tem că această grăznică bolă, se nu se transmite și la omeni.

Tunelu sub La Manche. Se scrie din Londra, că multu discutatul proiectu pentru clădirea unui tunel submarinu între *Dover* și *Calais*, care se lege Francia cu Anglia, cu toate că a fost deja răs-

s'a prezentat. Dirigentul capei a primitu o epistolă de următorul cuprins:

„Iertă-mă, decât ați nu m'implinescu datorința; am să mă departu în o afacere, ce nu o pot amana. Decă în terminu de 24 de ore nu mă voi re-ntorcu, atunci la mine nu conta mai mult.“

E superflu să spună, că această epistolă purta subscrierea lui Paul Rubly. Cetitorul o fi găcitu de siguru direcțiunea, în care a plecatu nefericitul artist.

Nu-lu numiți pe elu nebunu, pentru-că cuvântul acesta constituie acea calumnia malițioasă, cu care lumea sceptică s'ar încerca a d-erima ori ce pasiune mare și nobilă. Pe Rubly l'a cuprinsu deliriu amorului.

Târziu s'era a sositu în sătulețu; cu inimă piă a cercetatu odaia, în care Maria lui a răposat; apoi a cutrierat câmpurile singuru, până când nu s'a mai auditu nici o voce omenescă din sat și de pe movile. Fața lui chiar așa puțin trada ceva străinu, ca și purtarea lui. Espreșiunea fisionomiei îi era liniștită și

senină. Sub subsuoră își ducea trîmbița îmbrăcată în pănură verde.

Înainte de ce orologiul ar fi anunțat meșul nopții, pe o cale laterală elu plecă spre cimiteriu, care era situat pe o movilă.

Sătulețulu, luminat de rașele luni, era tăcut. Cei vii dormiau ca cei morți, în case nu era mai mare șgomotu, ca în mormite.

Se rădima de părete.... privi înlăuntru... și cu o săritură ajunse în cimiteriu. Destrămate stăteau crucele pe acestu ultim asil al s-eracilor, d-er printre ele era una, care mai albă ca celelalte se ridică dintre flori. Spre acesta a ținutu Rubly. Aici se odihnia Maria lui acum aprăpe de unu an. Ingenunchia lângă cruce și; plecându-și capulu, vorbi încetu chiar așa, precum șoptesce unu tînăr în urechia amantei sale. Dintre bulgări și din ierbă se audia un glas slăbit, o șoptă abia observabilă. Fantasia interbintată a artistului p-ote a recunoscutu într'ensă o voce cunoscută.

„Am venit Mario!... Iertă-mă că a trebuit să aștept așa mult, d-er și eu

am suferit chiar atăta, cât și tine... Acum e cu neputință ca să trăim despărțiți: séu tu vei veni cu mine, séu eu nu mă voi departa dela locul acesta.“

Orologiul sună meșul nopții. Artistul se sculă în picioare, luă învilitorea de pe trîmbiță, o puse la buze și scote din ea nise tonuri nespuse de farmecătoare. Efectul acestor sonuri nu se p-ote descrie; ele pe neașteptate au treșit echourile caselor și ale movilelor mai deap-ropă și mai departate. Se părea ca și cum unele echouri ar fi eșit din morminte, se părea a fi asemenea suspinului dureros al întregi omenimi, pe care a treșit o din somn unu tonu profund și misterios, aducându-o la cunoștința florilor vieții.

Locuitorii sătulețului, ce era în apropierea cimiteriului; s'au treșit. În febrești se vedeau lumină, în mijlocul cărora se mișcau figuri omenesci ca totu atătea umbre.

Rubly, pe care chiar și numai tonul trîmbiței sale l'a agitat foarte tare, în această mișcare a viilor i-se părea, că vede învierea miraculoasă. Bufnițele și alte pasări de nopțe, cari între țipele

însăpimentătoare își băteau aripile, măriau treptat fantasma acestei scene fiorose. A fost un minut, când din trîmbiță au eșit tonuri într'adevăr îngrozitoare. Din locuințele viilor răspundeau strigăte fiorose la aceste tonuri mormentale.

Aci și-a ajunsu culmea estasul artistului. De aci cu încetul se slăbi răsnetul trîmbiței, se părea, că i-se alină desperarea; și suspinul ultim al instrumentului, care a fost curat și blându ca sunetul flautei, z sămănatu cu ultima licurire a unei făclii, ce se stinge. Sătenii au închis ferestrele și s'au retras în culcușurile lor.

În dimineața următoare, preotulu cu fétulu au mersu în cimiteriu și pe s-ermanul Rubly l'au aflatu acolo. Și acum ținea îmbrășată crucea de marmură a soției sale. L'au agrăit pe nume, i-au atinsu umérulu cu mâna. De pe fruntea-i nobilă strălucia suris și îndestulare, d-er era înțepenit. Murise. Promisiunea împrumutată a celor două inimi iubitoare fu împlinită. Maria nu s'a re-ntorsu la Paulo, d-er acesta s'a mutat la ea.

Iullu Moldovanu.

pinsu în deosebite rânduri de către parlamentul englez, va fi în curând din nou prezentat camerei spre aprobare, de Sir Edward Watkin. În populația engleză s'a ivit o schimbare favorabilă pentru acest proiect; membrii parlamentului însă, și de astădată par a se arăta puțin dispuși pentru această grandioasă lucrare.

Szögyenyi-Marich. Diarul „Fremdenblatt“ din Viena publică biografia noului ministru a latere Szögyenyi-Marich, din care reproducem următoarele date: Ladislaus de Szögyenyi-Marich jun. s'a născut în 12 Noemvrie 1842 în Viena, unde tată-său funcționa ca referendar la cancelaria Curții, el termină acolo cu succes studiile sale juridice și fu numit în 1861 ca vice-notar al comitatului Albei Regale, și doi ani în urmă practicant de drept la curtea de apel din Budapesta. În 1864 făcând împreună cu amicului său, actualul ministru de finanțe Kallay, o călătorie prin Elveția, Franța sudică și Spania, de unde se întoarse peste Barcelona, Marsilia și Italia nordică în țară. În 1865 fu numit jude de cerc în 1867 protonotar al comitatului Albei Regale. Doi ani în urmă a fost ales deputat în dieta ungurească unde se alătură la partida lui Deak. În 1875 când se făcuse tusiunea între partida lui Deak și între stânga moderată Szögyenyi, intră în șirul partidei conservative opoziționale a dreptei, constituită atunci sub conducerea lui Paul Sennyey. După ce însă această fracțiune, se uni cu așa numita partidă liberală independentă, formată în urmă, Szögyenyi se prezintă la alegerea următoare de deputat cu program liberal și de atunci aparține partidei guvernamentale. În 15 Iunie 1882 fu numit șef de secțiune în Ministeriul de externe, și la 3 Mai 1883 prinzând șef de secțiune în același Ministeriu. În acest post a funcționat el până în timpul din urmă, când a fost numit ministru ungurească pe lângă persoana monarhului.

La numărarea poporului.

(Fine.)

După ce s'au scris foile pentru toți membrii, ce locuiesc la un loc, se vor da proprietarului casei, care după ce le-a revizuit și le-a aflat corecte, le subscrie.

După aceea legă separat foile de conscriere ale singuraticilor chiriași și le va pune în registrul colecțional domestic al cărui rubrică vor fi implute.

Dacă vr' un chiriaș nu va fi în stare să scrie foile de conscriere, acesta va trebui să-o facă proprietarul casei sau locuitorul acestuia, dacă nici acesta nu ar putea scrie, atunci agentul de conscriere e îndatorat să o facă acesta.

Afară de foile de conscriere mai este și un registru colecțional domestic pentru constatarea relațiilor populației și ale locuințelor. El constă din patru pagini, dintre care cea dintâi conține instrucțiunea, și la partea de deasupra sunt de a se umple rubricile (comitatul, cercul, comuna, partea orașului și numărul casei).

Pe pagina a doua sunt rubricile pentru referințele personale.

Pe pagina a treia sunt rubricile pentru referințele de locuințe.

Pe pagina a patra conține espunerea construcției edificiilor, ce sunt cuprinse sub numărul casei. Deasupra acestei pagini e un loc gol lăsat pentru numărul casei și pentru caracterul ei, dacă este privată ori publică etc. etc.

Proprietarul casei trebuie să scrie registrul colecțional domestic, adunând cel mult până la 5 Ianuarie 1891 st. n. foile de conscriere dela chiriașii și pe baza datelor din aceste foi va scrie rubricile registrului.

După ce și-a împlinit proprietarul casei astfel datoria, agentul de conscriere va strânge foile de conscriere, le va examina și le va da comisariului de control, împreună cu un raport asupra populației aflate în grupa sa. Acest comisari va examina și va con-

trola foile de conscriere și registrele colecționale domestice, precum și raportul sumariu al acestora și se va convinge prin probe despre esactitatea lor.

După ce s'a făcută acesta, toți comisarii de control vor da operatul și și toate raporturile despre populația singuraticilor grupuri din orașe primarului, în comune însă fisolgăbireului, și aceștia erau să le vor examina și apoi le vor preda vicecomitelui. Aici se va examina întreg materialul de numărare, se va prelucra și apoi va fi trimis la biroul statistic din Pesta. — În Brașov este însărcinată cu dirigerea numărării poporului d-lu vice-notar comitatensu Augustin Iekelius.

Cestiunea ardelenă și foile ungurești.

„Magyar Allam“ s'a deochiat rău, de când primatul Simor i-a dat cu piciorul. De câteva ori această foie clericală cu pinte și publicată și nise articuli și corespondențe scrise într'un spirit mai conciliant față cu naționalitățile, ce le-a primit dela alții, cum este și articolul, la care s'a provocat acum d-lu deputat Ursianu în camera română. Dér se vede, că publicările acestea le-a făcut „Magy. Allam“ numai ca să prindă pe cleiu pe acei preoți români uniți lesne creștorii, cari cetesc această foie, căci când vine lucrul la adică, „Magyar Allam“ dă din pinte mai turbat, decât șovinistii fără de reverență, precum dovedesce următorul articol, publicat de această foie sub titlul „Majorescu“ într'unul din numerii săi mai proșpeți:

„Se vede tréba, că cestiunea naționalităților încă totu nu slăbește. Inzadaru ne provocăm la legi, înzadaru ne provocăm la starea actuală, la egalitatea, cu care sunt tractate naționalitățile noastre înainte legei și la toate acele împrejurări, cari probează, că sörtea naționalităților din Ungaria vrednică de invidiat (Risum teneatis! — Trad.) naționalitățile cu toate acestea se căesc, se vaetă, ne acasă și doresc răsunare.

Germanii expropriază pe Poloni, Englesii persecută pe Irlandesi; înainte Muscalilor nu află grația Poloniei, nu Finii, și decât ordinațiunile nu sunt destul de tari și aspre, aspru este biciul, și puternice mijloce de îndreptare sunt minele din Siberia. Numai la noi este altfel, numai la noi pot să se desvölte toate naționalitățile fără care după puterile ei. (Așa ar fi să fi! — Trad.) Și cu toate acestea aici se aud mai multe protestări, mai multe plângeri și acușțiuni. Strănatatea însă s'a obișnuită acum cu de acestea și nu pune mare preț nici pe bocirile Sașilor, cari de comun în diarele din Germania s'au obișnuită a eși la lumină, nici pe minciunile Românilor, cari își primesc inspirațiunile lor din diare, din străinatate, aflate în serviciu muscălesc. Cât pentru noi, încă și mai mult ne-am obișnuit la lucrurile acestea și, de, prea puțin ne pasă, decât urmașii lui Iancu, ori ai lui Axente, fără pricină și ec' așa, numai din petrecere, sbără și se vaetă: apoi decât pe lângă aceste văietări își asută și dinții, este leac și pentru acesta; în timpul mai nou curtea cu jurași a știut afla mijlocul prea potrivit întru a mai slăbi ultra-zelul acestor felii de ómeni, prin câte-un verdict, apoi cu naționalitățile vom ști noi s'o ducem cumva, căci mai târziu se vor obișnui și acestea cu sörtea cea bună, de care pot fi împărțite pe deplin din parte-ne.

Nu se pöte suferi însă, ca ministrul unui stat vecin „amic“ să se identifice cu pretinsele nedreptăți și vătămări ale Românilor noștri și pe

basa acesta să ne provöce și să ne acuse pe noi. Ministrul de culte și instrucțiune publică al României, d-lu Titu Majorescu, cu privilegiul unui interviu a apelat pe față la Rusia, ca acesta să intervină în afacerile interne ale Ungariei și să ia în combinațiunile sale politice și strategice starea naționalităților din Ardeal; el a dat espresione speranței, că în interesul Valachilor din Ungaria „coróna austriacă va interveni în favorul credincioșilor săi probați“; a dat a se înțelege, că guvernul din Bucuresc câtu mai curând își va schimba față cu noi atitudinea sa de până acum, și în sfirșit provocă pe Germania ca amesurat esemplului României, se grăbescă și ea a sări într'ajutorul Nemților din Ardeal.

Nu mai de puțin tactul politic ar fi avut nevoie ministrul unui stat „amic“, pentru a se feri de a scăpa din gură astfel de cuvinte. Noi nu polemizăm cu d-lu ministru, dér credem, că în interesul României ar fi prea dorit, ca cu înțelepța sa opiniune să rămână singur. Óre este în interesul României, ca acesta să trăiesc în relații încordate cu noi. Atât în privința economică, cât și a siguranței, România e restrînsă și avisată la ajutorul nostru. Cei ce se însufleșesc așaderă pentru independența României, nu pot să vorbescă astfel, cum a vorbit ministrul dela Bucuresc, ale cărui cuvinte dovedesce prea mult, că România parva sapientia regitur.

Corespondența „Gaz. Trans.“

Téca, 28 Decemvrie 1890.

On. D-le Redactor! Sâmbătă în 20 Decemvrie n. c. sosi aici cu călesca cu patru cai protojudele cercului Téca, Doza Endre.

Oprindu-se înainte cancelariei sale din Téca, în momentul, când s'a dat jost din trăsura, fu împinut de proprietarul Putnoki Domokos, care după o scurtă „salutare“, începând a trage cu sbiciul peste capul bietului protojude Doza în prezența unei mulțimi de popor, ce se adunase aici în treburi oficiose. Putnoki după acesta s'a dus acasă în Archind (Sz. Erked), ér protojudele Doza, sângerat și cu urmele sbiciului pe obraz, s'a dus la judele de cerc că să părăscă.

Duminea și Lună, „cavalerii“ se gătiră pentru duel, ér Marți în 23 Decemvrie la 9 óre dimineața amândoi s'au dus în pădurea Tecei, numită „Lunca“ fiind însoțiți de 2 medici și fără care având lângă sine câte 2 secundanți. Se postară la distanță de 30 de pași și avea acum să urmeze descărcarea pistolelor. În momentul însă, când era să impusce, năvăliră gendarmii asupra lor și-i împedecară. Pentru ca să scape de gendarmi, ei plecară spre Reghinul săsesc și în vile Reghinului își căutară locul pentru a se duela, dér și aici au fost împedecați de gendarmi, cari îi urmăreau. Flămânși și osteniți ca vai de ei, duelanții cu totă óta lor s'au dus la Reghin, au trăit una bună și apoi s'au întors sănătoși la Teaca.

Mercuri, în 24 Decemvrie, cu toții luară calea spre Bistrița; între comuna Galați și Lechința ei se opriră și aci urmă în cele din urmă duelul. Protojudele Dorza Endre a impuscat, dér nu a nimerit; Putnoki însă n'a vrut să impusce de loc, dicend, că nu e vrednic contrarului său de a fi impuscat de el. Cu acestea lucrul s'a terminat și duelanții s'au întors acasă sănătoși. Secundanții lui Doza au fost d-nii Münstermen și Assman, ér ai lui Putnoki d-nii Taufer și Szilagy.

Protojudele Doza Endre este și oficer. E întrebare acum, decât el, care a fost în asemenea mod batjocorit, bătut, sbiciuit în public și declarat ca nevrednic de a fi nici chiar impuscat: mai pöte fi el óre oficer? Și óre mai pöte sta el în postul de protojude...? Tecanul.

DIVERSE.

O procesiune de fete. Fetele din ținutul Haute-Vienne (Franca) cari doresc să se mărite, merg în anumite zile în procesiuni la Saint Julien-les Combes, unde rögă pe „Sfântul Eutropius“ să le dea un bun bărbat. În apropierea bisericii de acolo se află o cruce. Aici vin fetele în șiruri lungi și înainte de plecare fără care fata legă de acea cruce legătorea de ciorapi (jaretiera) dela piciorul stâng. Pe această cruce sunt legate atâtea jaretiere, încât abia se mai pöte zări un loc liber.

Răsunarea unei fete. Se telegrafă din Roma, că orașul Catania este mișcat de o îngrozitoare dramă sângeroasă. O fată de 18 ani, Claudia Vanui, de o frumusețe rară, acum câte-va luni, devenind mamă, a pușcat asupra seducătorului ei, un domn M. din înalta societate de acolo, de óre-ce acesta își călcă promisiunea dată de a o lua de soție. Deși, în urma acestui atentat, M. a fost greu rănit, totuși jurații achitară pe fată. În săptămânile din urmă Claudia atentă din nou la viața d-lui M. De astă-dată însă nelovindu-l, M. amărit se aruncă asupra fetei și o răni cu un cuțit. La acesta a doua pertractare judecătorească, Claudia fu din nou achitată, ér d-lu M. fu condamnat la 28 zile arest. După pronunțarea acestei sentințe, Claudia se apropiă de fostul ei amant, întrebându-l, decât după espirarea pedepsei, ce i-se dictase, o va lua de soție? M. refuză categoric. Atunci Claudia îi înfipse un cuțit, ce-l avea ascuns, tocmai prin inimă, așa că el rămase pe loc mort. Asasina fu arestată.

Jack spintecătorul în New-York. Redacțiunea diarului „New-York Herald“ a primit în zilele acestea o epistolă îngrozitoare, scrisă cu litere roșii și subsemnată de: „Jack the Ripper“ (Jack, spintecătorul de pantece). În epistolă dice spintecătorul, că el „gróza Londrei“, a sosit în New-York și acasă își va începe activitatea. Domnul Jack mai scrie, că din Whitechapel s'a dus la Paris, ca să facă puțină inspecțiune, dér nesimțindu-se bine acolo, a părăsit Parisul și a plecat la Viena, unde nu a putut să-și începă activitatea, fiindcă l'a cuprins o bólă teribilă de nervi. A fost deci silit să pauzeze puțin, acuma însă revindecat și odihnit se va pune din nou pe lucru, ca să-și vedă de „chemarea sa“. În privința acesta, New-Yorkul va fi foarte acomodat unde voui afla teren bun de activitate, — încheie Jack epistola sa amenințătoare.

Craterul. Domnul: „Domnișórá, te iubesc cu ardóre. Un vulcan cloocotesce în peulul meu și amenință...“

— Domnișórá: „Te rog, Domnule, astupă-ți craterul.“

Curșul la bursa de Viena
din 31 Decemvrie st. n. 1890.

Nota de aur 4%	102.95
Nota de hárta 5%	105.05
Imprumutul căilor ferate ungare	
aur	113.10
cto argintă	96.80
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungare (3-a emisiune)	110.—
Bonuri rurale ungare	89.20
Bonuri croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vin ungurească	—
Imprumutul cu premiul ungurească	135.—
Losurile pentru regularea Tisei și Sagedinului	126.75
Nota de hárta austriacă	90.10
Nota de argintă austriacă	90.15
Nota de aur austriacă	106.95
Losuri din 1860	135.50
Acțiunile băncii austro-ungare	990.—
Acțiunile băncii de credit ungar.	359.—
Acțiunile băncii de credit anstr.	306.75
Galbeni împărătesci	5.39
Napoleon-d'ori	9.04
Marci 100 imp. germane	55.90
Londra 10 Livres sterlinge	115.70

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil interimal: Gregoriu Maior.

Cursul pieței Brașov

din 1 Ianuarie s. a. 1891

Table with 2 columns: Item name (e.g., Banenote românești, Argintă românească) and Price/Value.

No. 292-1890

456;3-1

Concurs literar.

In scopul de a se efectua concursul adunării generale a asociațiunii transilvane din anul acesta...

1. Unu premiu de fl. 100 v. a. pentru cea mai bună lucrare asupra următorului subiect:

„Economia noastră după comassare“

Lucrarea va trebui să cuprindă pozeve practice despre metodelor cum aru trebui întocmită economia noastră după comassare...

2. Unu premiu de fl. 100 v. a. pentru cea mai bună lucrare asupra următoarei teme:

„Higienea copilului dela nascere până la anulul alu 7-lea alu etății“.

Lucrarea va tracta despre totu ce privește nutirea, îmbrăcăminte, curățenia, locuința, ocupațiunea, mișcarea și jocul copilului...

3. Unu premiu a căru mărime se va hotări după numărul cōlelor de tiparu computându-se cōla de tiparu în 8° garmondă...

4. Afară de aceste premii a hotăritu comitetul Asociațiunii transilvane să destineze suma de fl. 400-500 v. a. pentru a se premia din ea cele mai bune studii științifice...

Terminul prezentării la concursu a manuscriselor relative la premiile de sub Nri 1, 2, 3, 4 va fi 30 Iunie 1891 n.

Până la acestu terminu concurenții la unulu din premiile scrise voru binevoi a trimite manuscrisele lor la presiidiulu asociațiunei transilvane în Sibiu...

mai târziu nu se voru lua în considerațiune.

Manuscrisele se voru presenta anonime și scrise de mână străină, purtându o devisă, care va fi reproducu într'unu plicu sigilat...

Aceia dintre concurenți, cari reflecteză la unulu din premiile de sub Nr. 4, pe basa lucrărilor tipărite deja în organulu asociațiunii...

Premiile aceste se voru decerne și înainte de terminulu fixatu mai susu.

Asociațiunea transilvană își rezervă dreptul de proprietate asupra lucrărilor premiate, precum și dreptul de a tipări fiă în organulu său fiă separatu de acele lucrările ce voru fi premiate...

Din fiăcare grupă se va conferi premiulu lucrării celei aflate mai bune, ér celelalte lucrări, care se voru găsi vrednice de publicare...

Manuscrisele nepremiate și nementionate se voru remite autorilor, fără a se publica numele lor.

Censurarea lucrărilor intrate la concursu comitetulu asociațiunii transilvane o va efectui în sensulu concludului adunării generale a asociațiunii din anul acesta (ședința II. pt. 19, lit. h. 5).

Din ședința comitetulu Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporulu român, ținută în Sibiu la 29 Decemvrie 1890.

G. Barițiu, președinte.

Dr. I. Crișianu.

Advertisement for gold watches (Césornice!) with decorative border and text: Am onorea a aduce la cunoștința onor. publicu...

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. n. valabilu din 1 Octomvrie 1890.

Large railway schedule table with multiple columns for routes (Budapesta-Predealu, Predealu-Budapesta, etc.) and train times.

Nota: Numerii încadrați cu linii grōse însemnăză orele de nope.